

Protocol tegen pesten

Op onze school willen wij dat alle kinderen kunnen samen leven en leren. Dit kan alleen, als de kinderen zichzelf kunnen zijn, en zich veilig voelen.

Wij streven naar een open sfeer, waarin iedereen zich gerespecteerd voelt, want dan kunnen ieders mogelijkheden worden ontplooid.

Een kind dat gepest wordt, kan zich niet optimaal ontwikkelen. Het leren stagneert, gedrag kan veranderen en lichamelijke klachten kunnen zich voordoen. Ouders kunnen zich machteloos voelen doordat ze weinig grip hebben op de situatie. Bovendien ontstaat een onveilige sfeer in de groep. De openheid verdwijnt. Met behulp van dit pestprotocol willen we

- **pestgedrag voorkomen**
- **pestgedrag tijdig signaleren en**
- **pestgedrag remediëren.**

Wat verstaan wij onder pestgedrag?

Pesten is min of meer bewust gedrag gericht op één of meerdere kinderen, met als gevolg dat degene op wie het gericht is zich gekwetst, geraakt, vernederd en/of afgewezen voelt.

Pesten is duurzaam, het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig.

De gepeste voelt onmacht tegenover het machtsgevoel van de pester

De pester (met meelopers) staat tegenover een geïsoleerd slachtoffer.

Er is sprake van gevoelens van aangedaan onrecht bij de pester, die genoegdoening haalt op een ander (het slachtoffer). Dit vraagt om erkenning voor de situatie van zowel de gepeste als de pester.

De gevolgen kunnen voor de gepeste zowel lichamelijk als psychisch pijnlijk lang naslepen.

Er ontstaat vaak een vaste structuur in de relaties.

De groep lijdt onder een onveilig klimaat, er heerst wantrouwen. Er is geen openheid en spontaniteit.

Hoe werken we op school om pestgedrag te voorkomen?

We besteden op school veel aandacht aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden.

De kleuters leren al met Tim en Toos hoe je op een goede manier met elkaar omgaat.

Met Tim en Flapoor vanaf groep 3 en de kanjertraining in groep 5 wordt dit verder uitgebouwd.

Vooraf ook de inbreng van de ouders is hierbij van groot belang. Zij kijken mee hoe hun kinderen leren met elkaar om te gaan. In de bovenbouwgroepen wordt dit verder uitgewerkt.

In alle groepen gaan we uit van dezelfde kanjerregels: deze vormen het uitgangspunt van onze omgang met elkaar.

De leerkrachten weten wat er leeft bij de kinderen (in de bovenbouw d.m.v. vragenlijsten).

De groepen worden regelmatig besproken met de lb-er en de gedragspecialisten.

Hoe signaleren we pestgedrag?

Een aantal kenmerken die opvallen, kunnen signalen zijn waar we alert op moeten reageren:

Het gepeste kind:

- staat vaak alleen op het plein, er komen geen vriendjes thuis spelen
- vertoont teruggetrokken of juist agressief gedrag
- laat achterblijvende schoolresultaten zien
- is vaak afwezig, of wil niet naar school
- heeft blauwe plekken of schrammen

De pester:

- kan zich moeilijk inleven in gevoelens van anderen
- heeft moeite met het houden van regels
- wil altijd de baas zijn, is brutaal
- heeft een groep gelijkgezinden om zich heen

Het met elkaar bespreekbaar maken van gesignaleerd gedrag, het zoeken naar oplossingen en het maken van afspraken helpen mee om in de groep een open sfeer van vertrouwen op te bouwen.

Het remediëren van het pestgedrag met de no-blame aanpak.

De no-blame aanpak is een niet bestraffende en probleemoplossende strategie. De verantwoordelijkheid wordt bij de groep gelegd. De pester(s), de meelopers en neutrale groepsleden gaan op zoek naar mogelijke oplossingen. De groep krijgt de verantwoordelijkheid de negatieve gevoelens bij het slachtoffer weg te nemen of te verminderen.

Deze aanpak past bij een positief schoolklimaat en een open communicatie, waar we als school voor willen gaan.

De volgende zeven stappen zijn belangrijk, aangepast aan het niveau van de kinderen:

Stap 1.

Gesprek met de gepeste. Moedig het slachtoffer aan te vertellen hoe het zich voelt. Geef aan dat niemand de schuld krijgt, vraag of er iets is dat de groep niet mag weten.

Vraag namen van pesters/meelopers, evt. vrienden van het slachtoffer. Zij gaan de gespreksgroep vormen. Het slachtoffer mag tijdens het proces altijd melden als er iets niet goed gaat.

Stap 2.

Het organiseren van een bijeenkomst met de betrokken kinderen (6-8 kinderen).

Het slachtoffer is hier niet bij.

Eventueel een apart gesprek (over de omstandigheden) met de pester, die om aandacht en erkenning vraagt.

Stap 3.

Begeleider vertelt dat hij een probleem heeft (is bezorgd om ....., die zich momenteel buitengesloten voelt).

Ga niet te veel in op details, er wordt niemand beschuldigd.

Stap 4.

Deel de verantwoordelijkheid.

Stel nadrukkelijk dat niemand zal worden gestraft, er wordt samen verantwoordelijkheid genomen om ..... te helpen zich niet meer buitengesloten te voelen.

De groep gaat helpen het probleem op te lossen.

Stap 5.

Elk groepslid wordt aangemoedigd met een idee te komen om het slachtoffer te helpen het probleem op te lossen.

Stel dit in de ik-taal: "ik zal.....".

(Het kan goed zijn, om het slachtoffer hier nu bij te betrekken, om zelf ook met een idee te komen.)

Stap 6.

Beëindig de bijeenkomst en leg de verantwoordelijkheid bij de groep. Het is een kwestie van vertrouwen, laat niets opschrijven.

Spreek af hoe de begeleider elk groepslid afzonderlijk zal spreken om te horen hoe het loopt.

Stap 7.

Na ongeveer een week spreekt de begeleider met elk groepslid en met het slachtoffer over de gang van zaken.

Welke maatregelen worden genomen als het pestgedrag niet ophoudt?

De ouders worden ingelicht en uitgenodigd voor een gesprek op school.

Er vindt overleg plaats met de lb-er en de gedragspecialisten.

Afhankelijk van de situatie worden meerdere ouders, leerkrachten of de directeur erbij betrokken.